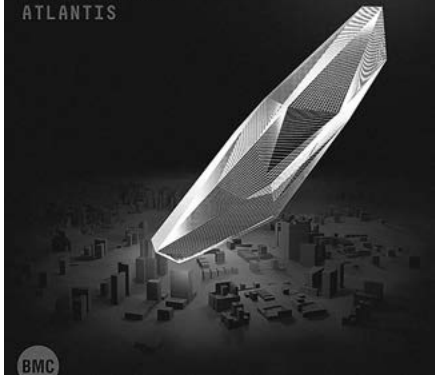

PÉTER EÖTVÖS
ATLANTIS

PÉTER EÖTVÖS **Atlantis**

Budapest Music Center Rec., 2018, 68:50

Péter Eötvös patří ke skladatelům, jejichž každé nové album (viz *Concertos 2014*, *Paradise Reloaded / Lilith 2016* nebo *String Quartets 2017*) těží z ponoření do neprobádaných oblastí a z jejich nevšedního odhalování. Tak je tomu i při kompaktu *Atlantis*, umně sestaveného ze tří různých zdrojů. Tím prvním je ústřední platonovský mýtus o potopené zemi (s textem Sándora Weörese), nahraný 17. listopadu 1995 WDR symfonickým orchestrem v Kölnu za autorova řízení. Je rozkošacován jako z nirvány se vzpříčenými nástroji a vytajemňován barytonem Dietricha Henschela a chórem chlapeckých sopránů, což vzdýmá dohadovačnost roznaléhání a rozprostornění známého příběhu, rozpólovaného do tří kapitol. Hudba je vytřibující s nabíravou líčivostí, z palety nástrojů vyčnívají jednotlivé rozhazardované nástroje, hlas na pozadí sboru prostřídá heroičnost s obavností. Při postupné – takřka operní – vzmocňovanosti, rozkomíhané i zatlumené, rozpólované mezi zatichostí a výkřikovostí vévodí – i zásluhou cymbálu Mártý Fábíán – anticizující výzevnost (nikoli vyzývavost). Eötvös (jako autor i jako dirigent) rozehrávavě namotává až-vesmírné dění do kontrastu vytěkávání a vytrhování, navíjení a vzletnění. Cituplná širavost s proměnlivým rytmem i spádností se pokaždé vzedme k pohnutlivé vehementnosti a k výbuchu zasopnění, nicméně tato zaokolkovaná prodíravost probíhá mezi punkvostí a kosmizováním a dodohaduje se až do odeznění. Prostíňování *Shadows*, realizovaných Südwestfunk symfonickým orchestrem Baden Baden pod taktovkou Hanse Zendera 15. března 1996, se děje opět ve třech etapách: kolem sólové flétny Dagmar Becker, kolem klarinetu Wolfganga Meyera a kolem utajeného perkusisty. Prostřídaná šalivost, vyjemňovanost a podvrativost konstrukcí je znáročňována sborným zaujetím, z něhož se procelebrovává načrtávaná obrazivost i zahroužené skicování. Hned tak se z téhle hudby nevymaníte.

Z. K. Slabý